Homerus’ Odyssee, het verhaal van identiteitsverlies tot statusherstel

Veel episoden en karakters uit de Odyssee zijn niet meer weg te denken uit de Europese muziek (Monteverdi), beeldende kunsten of literatuur (Kavafis’ Ithaka, Garmt Stuivelings Nu de grote dingen verdwijnen). In deze cursus nemen we kennis van de zwerftochten van Odysseus, hoe hij na twintig jaar terugkeert op Ithaca en daar behoedzaam maar slim zijn positie herwint bij zijn geliefden.

Dit heldendicht uit de 8e/7e eeuw v.Chr. is een verhaal met meerdere ‘lagen’. We zullen aandacht besteden aan de eigenaardigheden en subtiliteiten van compositie en verteltechniek - bijvoorbeeld zoals een geleerde opmerkt over het begin: ‘Wij zien de vrijers en hoe ze dag na dag hun gang gaan, we zien Penelope, haar verdriet, haar eenzaamheid en de invloed die zij op hen heeft. We zien Telemachus die de last van hun aanwezigheid voelt maar die niet in staat is om zichzelf daarvan te bevrijden. En dan, heel rustig en zo rustig dat wij eerst niet zien wat de bedoeling is, begint de hand der goden te bewegen en te werken in de chaos’. Wij zullen zien hoe de hand der goden zich geleidelijk aan gaat mengen in dit verhaal van verlies van identiteit tot herstel van status.

Programma

Er zijn maar weinigen die niet gehoord hebben van Odysseus’ ontmoeting met de monsterachtige Cycloop, of van de uiteindelijke hereniging met zijn twintig jaar wachtende vrouw Penelope. Maar de *Odyssee* is veel meer dan dat: het is het verhaal van stap voor stap behoedzaam en slim herwinnen van identiteit en van ontroerende ontmoetingen zoals, behalve met zijn zoon en zijn vrouw, ook met zijn stervende hond en zijn vader die zich als een kluizenaar heeft teruggetrokken (zie de afbeelding).

Dit epos (heldendicht) beslaat vierentwintig ‘boeken’ (d.w.z. hoofdstukken). De omvang van elk boek is nogal verschillend: van ca. 400 regels tot 800 (maar gemiddeld 500 verzen). U leest thuis steeds drie boeken en op het college zal daar dieper op worden ingegaan, met veel powerpoint toelichting.

Ook de wereld van Homerus en de Griekse mythologie komt aan de orde en naast de lectuur zal een selectie worden gemaakt van relevante (niet al te technische) wetenschappelijke artikelen.

Cursusnummer	x25ZV-Z02
Docent	*Henk Schoonhoven* **Henk Schoonhoven** was universitair docent Griekse en Latijnse Taal en Cultuur aan de Rijksuniversiteit Groningen. Hij verzorgt al vele jaren cursussen voor HOVO Noord-Nederland.
Vakgebied	Taal en cultuur
Seizoen	2025 voorjaar-zomer
Dag	Meerdere Dagen
Inschrijven voor	ma 09 jun. 2025
Tijd	11.00-13.00
Cursusdata	23-jun., 24-jun., 25-jun., 26-jun., 27-jun.
Prijs	€ 150,-
Aantal colleges	5
Werkvorm	Werkcollege

Cursusmateriaal	Syllabus, verkrijgbaar via de docent. Imme Dros, *Homeros. Odysseia*, 2016 (zelf aanschaffen) N.B.: geen enkel bezwaar als u zelf al een andere vertaling bezit! Aanbevolen: (Voorkeur van de docent, maar niet meer in de handel): H.J. de Roy van Zuydewijn, *Homerus Odyssee. De terugkeer van Odysseus. Ingeleid en vertaald in Nederlandse hexameters* (1992)
Opmerkingen	De powerpoint van deze cursus wordt niet digitaal beschikbaar gesteld.